

Over *Crambe maritima* L. in Nederland

door

A. DE VISSER (St. Laurens)

Crambe maritima, tot voor enkele jaren een wel zeer zeldzame soort in Nederland, schijnt de laatste tijd meer te worden gevonden. De soort werd voor het eerst in Nederland verzameld in 1935 bij Renesse door W. G. van der Kloot (KLOOS, 1936, p. 457). Het betrof een exemplaar, dat werd aangetroffen op een duintje, vlak achter de buitenste duinen. Dit is enigszins merkwaardig, omdat de plant naar mijn ervaring doorgaans op het strand groeit in aanspoelselstroken aan de duinvoet of op stenige plaatsen b.v. tussen de keien van een (Vilvoordse) steenglooïing, wat goed overeenstemt met de opvattingen hieromtrent van HEGI (1963, p. 495): „Ziemlich selten und unbeständig auf mehr oder weniger offenen oder locker berasteten Strandflächen der Vordünen, auf periodisch überspülten, getreibselreichen, feuchten, salz- und stickstoffhaltigen, sandigen oder steinigen Schlickböden.“

Mijn eerste vondst dateert van 1959 en betrof een grote plant, welke te Oranjezon weliswaar eveneens in de duinen groeide, echter op een plaats waar de zeeleep bij de stormvloed in 1953 was doorgeslagen en waar het zeewater bij hoge vloed regelmatig binnenkwam tot aan het duin waar de plant groeide. Deze grote plant kwam door herte- en konijnenvraat niet tot bloei en was het volgend jaar afgestorven. Ook de later gevonden planten te Westenschouwen, enkele jaren achtereen aan de noordkust van Noord-Beveland en op Voorne kwamen evenmin tot bloei. De kiemplanten,

die 's zomers in de aanspoelselstroken tot wasdom komen, worden in de regel door de stormvloed van najaar en winter weer weggespoeld.

In de zomer van 1967 kreeg ik melding, dat een grote, bloeiende plant zou groeien op het strand in de buurt van Westkapelle. Toen ik er heen ging bleek echter van de hele plant niets te vinden. Van de heer Stroo, die mij de melding had gedaan, hoorde ik later, dat hij enkele dagen nadat hij hem had gezien, totaal vernield was, vermoedelijk door strandbezoekers. Later bleek mij, dat de heer Van Kasteel, die ook een melding had gekregen, er nog juist bijtijds wat materiaal van had verzameld. Hij was zo vriendelijk om mij een deel van het materiaal af te staan. Het is natuurlijk onnodig te zeggen, dat de vernieling niet aan hem was te wijten. De groeiplaats was betrekkelijk hoog aan de duinvoet, vóór een aanspoelselstrook tussen twee paalhoofden, waar zeer veel rolstenen lagen. Tussen het aanspoelsel vond ik van de soort vijf kiemplanten, die vermoedelijk in het najaar weer zullen wegspoelen. Tevens trof ik daar planten aan van *Eryngium maritimum*, *Calystegia soldanella* en *Atriplex glabriuscula*, van welke laatste soort ik eveneens materiaal heb verzameld.

Op 16 september 1967 vond ik aan de noordkust van Noord-Beveland hoog aan de zeevering op de steenglooiing een zeer grote plant met bladen van ruim 50 cm lengte. Deze plant was kernegezond, prachtig blauw berijpt en daar zij op een zeer verlaten plaats groeit, heb ik hoop, dat zij het volgende jaar ruim zal bloeien.

Bij alle achteruitgang van zeldzame plantesoorten in Nederland is het een verheugend verschijnsel, dat althans *Crambe maritima* aan de Nederlandse kust blijkbaar in opmars is.

Literatuur

HEGI, G., 1963. Illustrierte Flora von Mittel-Europa, ed. 2, IV, 1. München.

KLOOS, A. W., 1936. Aanwinsten van de Nederlandse flora in 1935. Ned. Kruidk. Arch. 46, p. 452—466.

Summary

The author mentions the increase of *Crambe maritima* L. in the Netherlands during the last decennium and describes a few habitats of the plant on the islands of Walcheren and Noord-Beveland (prov. Zeeland).